

Nr 30

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av lagen om försäkring för allmän tilläggs pension.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 93, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Zetterberg* i Stockholm *m. fl.* hemställt, »att riksdagen måtte besluta att hemställa hos Kungl. Maj:t att låta utreda möjligheterna att komplettera bestämmelserna om familjepensioneringen i ATP så, att änka, som blivit ensamstående efter nytt äktenskap, kan få rätt till henne redan tillerkänd änkepension efter den förste maken och, därest hon på nytt blivit änka, till den för henne förmånligaste pensionen».

Beträffande de skäl som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen.

Gällande bestämmelser m. m.

Enligt *lagen om försäkring för allmän tilläggs pension* gäller såsom förutsättningar för rätt till änkepension, att äktenskapet varat minst fem år och ingåtts senast den dag då den försäkrade fyllde 60 år (23 § första stycket). Emellertid föreligger, även om de nämnda förutsättningarna inte är uppfyllda, änkepensionsrätt om den avlidne mannen efterlämnar barn, som även är barn till änkan (23 § andra stycket). Rätten till änkepension upphör, därest änkan ingår nytt äktenskap (23 § tredje stycket).

Enligt det nyligen antagna förslaget till lag angående ändring i lagen om folkpensionering (proposition nr 75/1960; andra lagutskottets utlåtande nr 20/1960) vilken lag träder i kraft den 1 juli 1960, skall *änkepension inom folkpensioneringen*, som indragits på grund av att änkan ingått nytt äktenskap, ånyo kunna börja utgå, därest äktenskapet upplöses inom fem år (3 § 4 mom. femte stycket).

Den i folkpensioneringen införda regeln om återupplivning av änkepension saknar motsvarighet inom tilläggs pensioneringen. Emellertid har föredragande departementschefen i propositionen 75/1960 uttalat, att en motsvarighet till denna regel torde böra införas även för tilläggs pensioneringens del vid det förestående sammanförandet av nämnda pensionering och folkpensioneringen i en enhetlig lagstiftning (s. 90). Uppdraget att utreda de frågor, som aktualiseras vid bl. a. nämnda sammanförande är i huvudsak an-

förtrott 1958 års socialförsäkringskommitté och socialförsäkringens administrationsnämnd, vilka därvid samarbetar med socialdepartementets rättsavdelning.

Utskottet

Enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension gäller såsom förutsättningar för rätt till änkepension, att äktenskapet varat minst fem år och ingåtts senast den dag då den försäkrade fyllde 60 år. Emellertid föreligger enligt lagen, även om nämnda förutsättningar inte är uppfyllda, änkepensionsrätt om den avlidne mannen efterlämnar barn, som även är barn till änkan. Rätten till änkepension upphör, om änkan ingår nytt äktenskap.

I föreliggande motion begäres utredning, syftande till sådan ändring i lagen om försäkring för allmän tilläggspension, att änka, som ingått nytt äktenskap och vars senare äktenskap upplösts, skall kunna återfå den änkepension, som upphörde i och med att hon ingick det senare äktenskapet. I de fall där även detta berättigar till änkepension föreslår motionärerna, att änkan skall äga rätt till den för henne förmånligaste pensionen.

Även inom folkpensioneringen gäller den regeln, att änkepension indrages, om änkan ingår nytt äktenskap. Emellertid har i samband med de nyligen beslutade reglerna för dessa änkepensioner införts en bestämmelse att pension, som indragits på grund av att änkan ingått nytt äktenskap, skall åter kunna utgå, därest det nya äktenskapet upplöses inom fem år. I propositionen i ämnet har föredragande departementschefen uttalat, att en motsvarighet till denna bestämmelse torde böra införas även för tilläggspensioneringens del vid det planerade sammanförandet av nämnda pensionering och folkpensioneringen i en enhetlig lagstiftning.

Då de i motionen aktualiserade frågorna kommer att bli föremål för utredning av de utredningsorgan, som för närvarande är sysselsatta med reformarbetet på socialförsäkringens område, synes någon riksdagens åtgärd i enlighet med motionsyrkandet inte påkallad. Utskottet får därför hemställa, att förevarande motion, II: 93, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 april 1960

På andra lagutskottets vägnar:

EDVIN JACOBSSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Axel Svensson, Sunne, fru Carlqvist, fru Svenson, herrar Lars Larsson*, Åkesson, Magnusson och Ringaby;

från a n d r a kammaren: herrar Jacobsson i Toho*, Nilsson i Göteborg*, Odhe, fru Ekendahl, herrar Lothigius, Johansson i Södertälje, Wahrendorff* och Königson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.